

กลอน

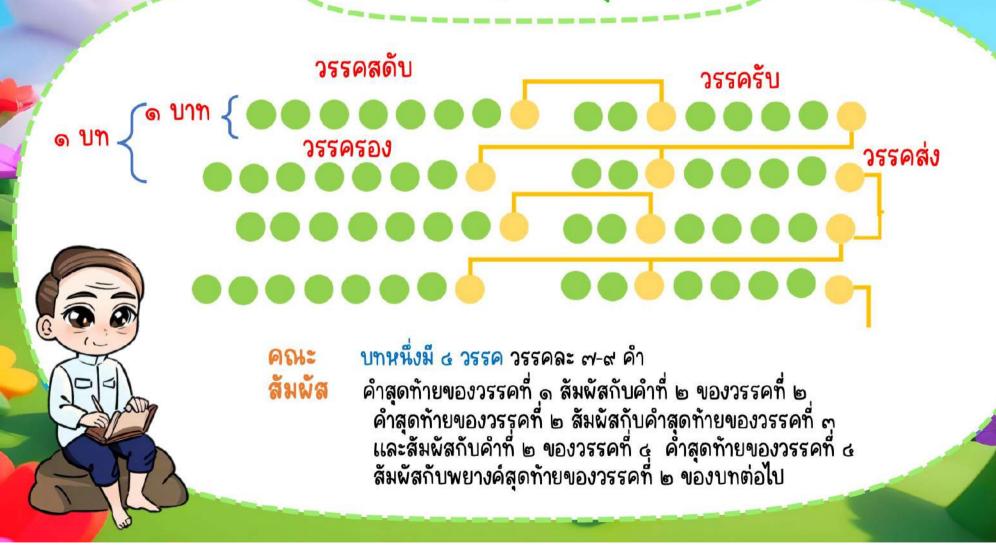
กลอน เป็นลักษณะคำประพันธ์ไทยที่ฉันทลักษณ์ ประกอบด้วยลักษณะบังคับ ๓ ประการคือ คณะ จำนวนคำ และ สัมพัส ไม่มีบังคับเอกโทและครุลหุ เชื่อกันว่าเป็นคำประพันธ์ ท้องถิ่นของไทยแถบภาคกลางและภาคใต้

กลอนที่พบบ่อย ได้แก่

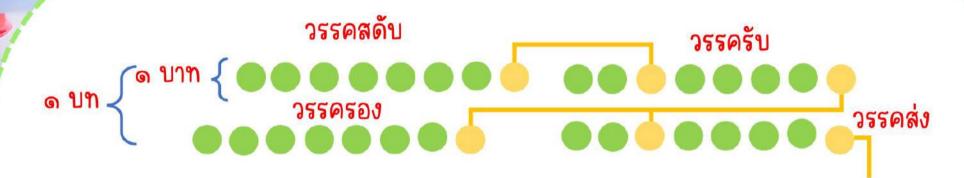
- ๑. กลอน ๔
- ๒. กลอน ๖
- ๓. กลอน ๘ (กลอนสุภาพ)

กลอน ๘ (กลอนสุภาพ)

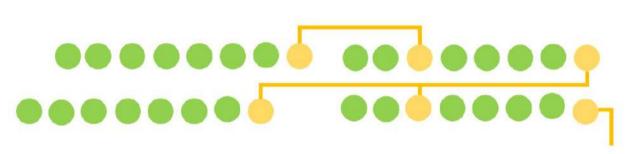

- •วรรคสดับ หรือวรรคที่ 1 คำท้ายสามารถใช้ได้ทุกเสียง แต่ไม่นิยมเสียงสามัญ
 •วรรครับ หรือวรรคที่ 2 คำท้ายไม่นิยมใช้เสียงสามัญ และเสียงตรี
 วรรครอง หรือวรรคที่ 3 คำท้ายนิยมใช้เพียงเสียงสามัญ และเสียงตรี
 •วรรคส่ง หรือวรรคที่ 4 คำท้ายนิยมใช้เพียงเสียงสามัญ และเสียงตรี

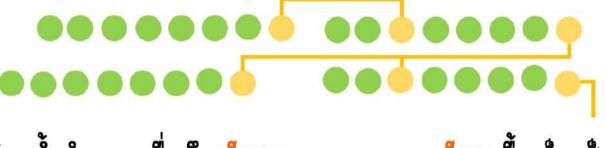
ตัวอย่างกลอน ๘ (กลอนสุภาพ)

แล้วสอนว่าอย่าไว้ใจม<mark>นุษย์</mark> ถึงเถาวัลย์พันเกี่ยวที่เลี้ยวลด มนุษย์นี้ที่รักอยู่สองสถาน ที่พึงหนึ่งพึ่งได้แต่กาย<mark>ตน</mark> มันแสนสุดลึกล้ำเหลือกำหนด ก็ไม่คดเหมือนหนึ่งในน้ำใจคน บิดามารดารักมักเป็นพล เกิดเป็นคนคิดเห็นจึงเจรจา (พระอภัยมณี)

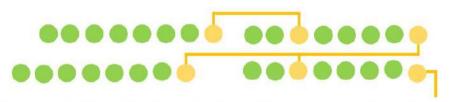

ทั้งต้องน้ำอำมฤกเมื่อดึกเงียบ ทั้งหนาวลมหนาวพรมน้ำค้างพราว โอ๊หนาวอื่นพอจ็นอารมณ์ได้ ทั้งหนาวนอนไกลนุชสุดจะเย็น แสนยะเยียบเนื้อเย็นเป็นเหน็บหนาว ไหนจะหนาวซากผาศิลาเย็น แต่หนาวใจยากแค้นนี้แสนเข็ญ ใครปะเป็นเหมือนหนึ่งข้าจะว่าจริง" (นิราศพระบาท ของ สุนทรภู่)

ตัวอย่างกลอน๘ (กลอนสุภาพ)

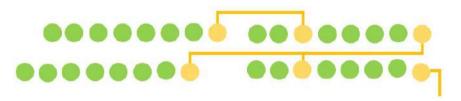

แล้วสอนว่าอย่าไว้ใจมนุษย์ มันแสนสุดลึกล้ำเหลือกำหนด ถึงเถาวัลย์พันเกี่ยวที่เลี้ยวลด ก็ไม่คดเหมือนหนึ่งในน้ำใจคน

สัมผัสใน หมายถึง คำที่สัมผัสที่คล้องจองอยู่ในวรรคเดียวกัน สัมผัสใน ในบทนี้คือ ว่า-อย่า, ล้ำ-กำ, วัลย์- พัน, ไม่-ใน-ใจ

ตัวอย่างกลอน (กลอนสุภาพ)

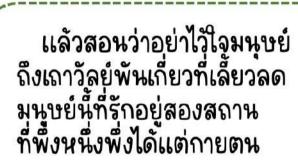

แล้วสอนว่าอย่าไว้ใจ<mark>มนุษย์</mark> มันแสน<mark>สุด</mark>ล็กล้ำเหลือกำนนด ถึงเถาวัลย์พันเกี่ยวที่เลี้ยวลด ก็ไม่คดเหมือนหนึ่งในน้ำใจคน

สัมผัสนอก หมายถึง คำที่สัมผัสที่คล้องจองกันระหว่างวรรค สัมผัสนอก ในบทนี้คือ มนุษย์-สุด, หนด-ลด-คด

ตัวอย่างกลอน (กลอนสุภาพ)

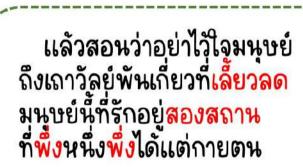
มันแสนสุดลึกล้ำเหลือกำหนด ก็ไม่คดเหมือนหนึ่งในน้ำใจคน บิดามารดารักมักเป็นผล เกิดเป็นคนคิดเห็นจึงเจรจา

สัมผัสระหว่างบท หมายถึง คำที่สัมผัสคล้องจองกันระหว่างบท สัมผัสระหว่างบท ในบทนี้คือ คน-พล

ตัวอย่างกลอน๘ (กลอนสุภาพ)

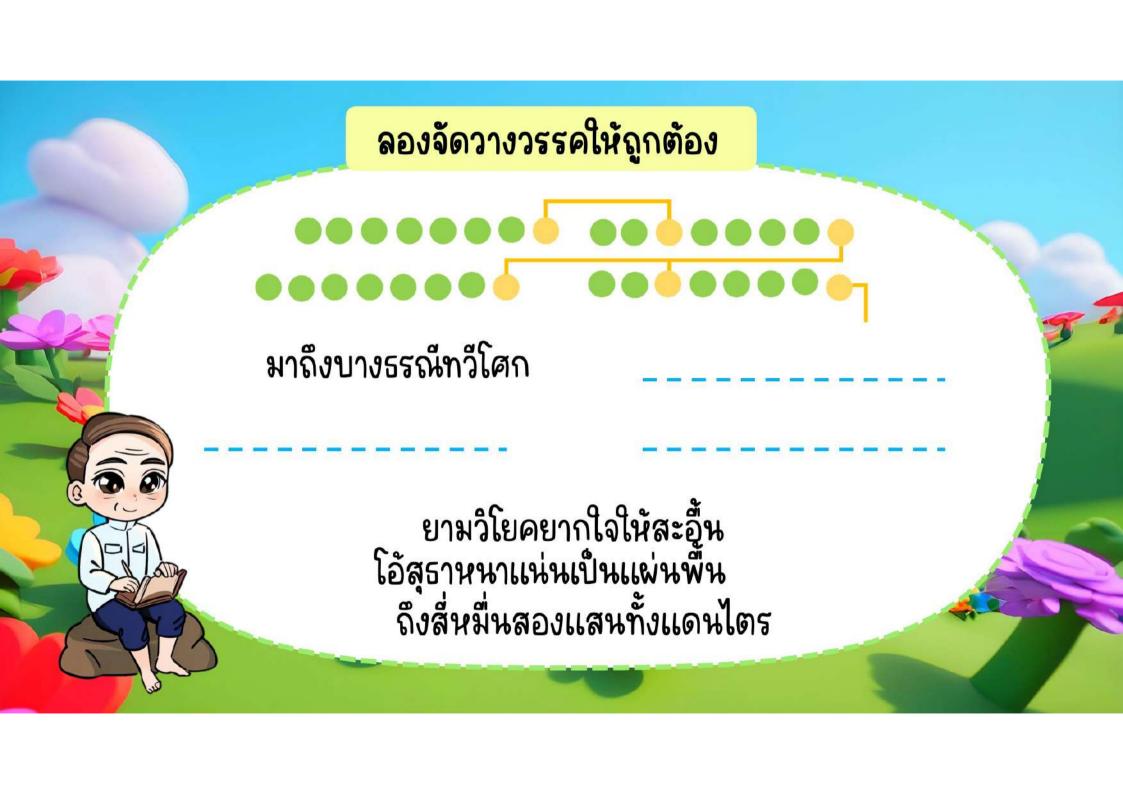

มันแสนสุดลึกล้ำเหลือกำหนด ก็ไม่คดเหมือนหนึ่งในน้ำใจคน บิดามารดารักมักเป็นผล เกิดเป็นคนคิดเห็นจึงเจรจา

สัมผัสอักษร หมายถึง คำที่มีพยัญชนะตันเสียงเดียวกัน สัมผัสอักษร ในบทนี้คือ แสน-สุด, ลึก-ล้ำ,เลี้ยว-ลด

พระโฉมยงองค์อภัยมณีนาถ

เพลินประพาสพิศดูหมู่มัจฉา ค่อยเคลื่อนคลาคล้ายคล้ายในสายชล เหล่าฉลามล้วนฉลามตามกันมา

